

Florenium

Podzim 2025/133

► Pokojovky,
které ukočírují
i začátečník

► Rozeuláté trávy
a podzimní trvalky
pro náročné

► Podzim ve znamení
dýní, kouzelných
vřesů a léčivých
dřevin

Dobře naplánovaná zahrada se může lusknutím prstu proměnit v pohodlný obývací pokoj, kuchyni plnou těch nejlepších dobrot nebo třeba v dílnu, ve které vám pod rukama vzniknou pestrobarevné kytice a vyroste zdravá zelenina. Své místo by tu ale měli mít i nejmenší členové rodiny. Vítejte ve světě her a poznávání.

Hravá a plná sportu

Hravá zahrada bude bavit samozřejmě také každého dospělého, pro děti to bude ale ta nejdůležitější mantra. Malí objevovatelé si spíše zamilují rozevlátou divočinu, ve které se dá šplhat po stromech, vytvářet různé přírodní úkryty pod větvemi keřů, hledat stále neobjevená zákoutí i poznávat návštěvníky z živočišné říše, kteří se sem nastěhují. Takovým ne moc oblíbeným protipólem bude zahrada dokonale přehledná, ve které na plné čáře vede perfektně udržovaný nízko sečený trávník bez jakýchkoliv dalších prvků a bujné zeleně. Pozor si také

dávejte na zákazy, čím více jich vaše dítě uslyší, tím méně pro něj bude zahrada lákavá. Pokud stále zastáváte názor, že se vaše děti neobejdou bez prostorově náročných herních sestav, možná budete překvapeni, vystačí si totiž kupodivu s málem. Kromě úkrytů a všemožných přírodních prolézaček se vyplatí také volná plocha na míčové hry. Určitě se vám bude hodit při fotbalu nebo házené, poslouží ale také k zahradním hrám v podání petanque, kuželek či frisbee. Ideální bude i pro házení kroužků a další aktivity, při kterých si děti procvičí motoriku a trpělivost.

1.

2.

3.

4.

Bud'te kreativní

1. Nudná zahrada bez přírodních zákoutí děti moc bavit nebude, raději vsadte na druhově bohaté výsadby stromů, keřů a trvalek. Koruny stromů vás potěší nejen jako ochrana před prudkým sluncem, stanou se také úkrytem i místem pro hnízdění mnoha druhů ptáků. Pokud chcete pestrobarevnou ptačí podívanou ještě umocnit, na konci podzimu do větví zavěste ptačí krmítka.

2. Nenechte se odradit sychravým počasím, děti na podzimní zahradě ocení neskutečnou barevnost a proměnlivost, díky které bude váš zelený svět každý den tak trochu jiný. Podzim ale vybízí také k tvořivosti. Pokud vám na zahradě už dorostly dýně, je na čase je svěřit do rukou malým umělcům. Nebudete se stačit divit, kolik kreativních výtvorů se během chvíle zrodí.

3. Ještě chvíli zůstaneme u kreativního tvoření, děti totiž kromě dýní zlákají také pestrobarevné listy, kterých bude od konce října všude dostatek. Je jen na vás, jestli jim dopřejete volnou, ničím nerušenou hru, nebo podzimní řádění na zahradě pojmete edukativně a dětem vysvětlíte, z jakých stromů tyto barevné poklady spadaly.

4. Zahrada musí děti bavit a přesně s tím vám pomohou jedlá lákadla v podobě ovocných rostlin. V zahradnických centrech na vás čeká výběr drobného ovoce i tradičních ovocných stromů. Nezapomeňte, že právě na podzim se vysazují nejen jahody a prostokořenné ovocné stromky, ale také borůvky, maliník i další oblíbené keře.

Borůvka chocholičnatá

(kanadská borůvka) –
Vaccinium corymbosum

Jabloň domácí – *Malus domestica*

Jahodník měsíční – *Fragaria vesca*
(odrůda Rujana, Alexandria a další)

Maliník obecný – *Rubus idaeus*

Rybíz – *Ribes* sp.

Ostružník křovitý – *Rubus fruticosus*

Nechte je poznávat

Fantazii se meze nekladou.

Hmyzí hotel může mít spoustu podob od malých závěsných domečků, které umístíte do korun stromu, až po velké domky, které postavíte do trvalkového záhonu. Jestliže se na jeho tvorbu chystáte sami, jednotlivé „pokoje“ vyplňte různými materiály. Dobrou volbou budou duté cihly, štěrky, suchý mech, rákosí, bambus nebo třeba lesní šišky.

Do divočiny s nimi!

Přesně tak, hmyzí hotel si noví nájemníci najdou mnohem rychleji v zahradě přírodní. Pokud ho postavíte do úhledně udržované travnaté plochy, valných výsledků se příliš brzy nedočkáte. Mnohem lépe uděláte, když ho s dětmi přesunete do divokého zákoutí pod keři, do lesa na okraj pozemku nebo mezi kvetoucí trvalky. A pozor, vaši hmyzí hosté ocení klid!

Pozvěte na zahradu hmyzí hosty.

Děti mají rády akci a pohyb, ale někdy je dobré je také trochu zklidnit a naučit je čekat. Takovou spolehlivou pomůckou budou hmyzí hotely. Ty si s dětmi můžete vyrobit nebo se pro ně vydejte do zahradnických center. Dětem můžete hravou formou povědět o životě hmyzu i o tom, že na obydlí hotelu musí chvíli počkat. Jakmile ale najdou první zacelený vstup do „pokojičku“, budou mít neskutečnou radost, že se právě v jejich hotelu ubytoval nějaký nový host.

Každá zahrada je originál, do kterého se propisují naše nálady i zájmy. Pokud patříte mezi tvořivé duše a nejlépe se cítíte mezi uměleckými díly, vytvořte si na své zahradě galerii. Takovými uměleckými výtvary mohou být třeba i rostliny, které během zimy vykouslí ledově dokonalou podívanou. Více se dozvíte v dalším čísle našeho časopisu.

Trvalkám podzim sluší

Máte pocit, že už většina trvalek dokvetla? Pokud to u vás na zahradě tak je, nejspíš jste zapomněli na trvalky kvetoucí na konci sezony, a že jich je! Poznejte nejkrásnější výběr podzimních hvězdnic i dalších květů, které rozhodně stojí za pozornost!

Správně naplánovaný trvalkový záhon dokáže kvést od předjaří až do zimy, tedy téměř po celý rok. Ačkoliv během zimy nebude v plném květu, i tak pro vás může díky okrasným trávám připravit kouzelnou podívanou. A podzim? Ten je v mnoha ohledech jedinečný. Naprostá většina časně letních trvalek už opravdu dokvetla, na druhou stranu se v našich zahradnických

centrech najdou i takové květiny, které začínají kvést v srpnu a nevzdají to ani v chladném říjnu a listopadu. Největší hvězdou podzimních zahrad je hvězdnice, tradiční trvalka venkovských zahrad, která se opět díky své nenáročnosti a dlouhověkosti hlásí o slovo. Pokud nevíte, jaké druhy vybrat, máme pro vás několik tipů. Určitě se ale budou hodit i další druhy trvalek, i ty jsme pro vás připravili.

Ačkoliv pro vás při plánování trvalkových záhonů bude jistě nejvíce lákavý sortiment trvalek kvetoucích během léta, myslíte i na konec sezony. I když během října a listopadu nebude na zahradě o barvy nouze, příjemným zpestřením budou i jiné barvy než žlutá, oranžová a červená. Právě proto vás budou tolik bavit hvězdnice, kvetou totiž v odstínech bílé, růžové, fialové či modré barvy.

Hvězdnice v hlavní roli

Než vám prozradíme, jaké další podzimní trvalky promění vaši zahradu v barevný ráj, zůstaneme ještě na chvíli u hvězdnic. Tyto dlouhověké trvalky ocení slunce, polostín nebo dokonce stín, zajímejte se o požadavky jednotlivých druhů. Půda by měla být dobře propustná, požadavky na zálivku se ale mohou značně lišit. Zatímco vysoké druhy v podání hvězdnice novoanglické, novobelgické a křovité ocení půdu mírně vlhkou, například hvězdnice chlumní snese i sucho. Hvězdnice vám ale mohou zamotat hlavu i díky své neskutečně variabilní výšce. Najdete mezi nimi plazivé trpaslíky i dvoumetrové obry. Třeba pro hvězdnice novoanglické či novobelgické není problém atakovat výšku dospělého člověka.

Podzimní trvalková volenka

Abychom vám výběr trvalek
usnadnili, uvádíme i dobu květu

Hvězdnice křovitá (*Aster dumosus*) – IX–X

Hvězdnice nestařcovitá (*Aster ageratoides*) – VII–X

Hvězdnice novoanglická (*Aster novae-angliae*) – IX–X

Hvězdnice novobelgická (*Aster novi-belgii*) – IX–X

Rozchodníkovec nachový (*Hylotelephium telephium*) – VIII–X

Sasanka hupejská (*Anemone hupehensis*) – VIII–X

Svíčkovec Gaurův (*Gaura lindheimeri*) – VI–XI

Třapatka zářivá (*Rudbeckia fulgida*) – VII–X

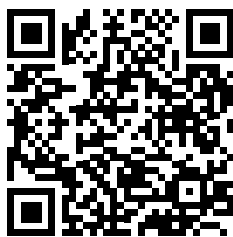
Rozevlátá a nadýchaná

Přesně taková bude vaše zahrada tehdy, když do ní pozvete okrasné trávy. Ty totiž dokážou neskutečné divy. Odlehčí každý trvalkový záhon, ozelení i místa, kde se jiným rostlinám nedaří, a krásnou podívanou připraví i během zimy, kdy na nich vynikne jejich úžasná struktura.

Máme pro vás dobrou zprávu, na své zahradě se nebudete nudit ani na konci zahradnické sezony. Je ale nutné vybrat ty správné rostliny. Už moc dobře víte, že i mezi kvetoucími trvalkami objevíte takové, které rozkvetou třeba i v říjnu. Aby však byla podívaná kompletní a trvala co možná nejdéle, určitě záhony nezapomeňte vyšperkovat okrasnými trávami. Najdou se mezi nimi druhy

do tmavého stínu i na sluneční úpal, do sucha i do mokra, trávy toho zvládnou překvapivě hodně. Ačkoliv se jim tak trochu vyčítá pomalý nástup na jaře, všechno vynahradí od léta až do předjaří. Nejvděčnější za ně budete ale během zimy, kdy se na ně při mrazu nebudete moct vynadívat. Kromě osvědčených druhů přidáme ještě dva bonusy navíc, letošní podzim totiž patří vousatcům.

VÍCE O OKRASNÝCH TRÁVÁCH

JAKÉ TRÁVY VYBRAT?

Trav není na zahradě nikdy dost, v našich zahradnických centrech si můžete vybrat mezi nízkými trpaslíky i obry přerůstajícími výšku několika metrů. Zatímco nízké druhy fungují jako barevný koberec, na vyšších travinách oceníte lehkou texturu, která se roztančí i při malém vánku.

Kostřava medvědí (*Festuca gautieri*)

– slunce, snese sucho

Kostřava popelavá (*Festuca glauca*)

– slunce, polostín, snese sucho

Metlice trsnatá (*Deschampsia caespitosa*)

– slunce, polostín, mírně vlhká půda

Ostřice japonská (*Carex morrowii*)

– polostín, stín, vlhká půda

Ozdobnice čínská (*Miscanthus sinensis*)

– slunce, snese i lehký přísušek

Proso prutnaté (*Panicum virgatum*)

– slunce, polostín, mírně vlhká půda až mírné sucho

Rákosovka velká (*Hakonechloa macra*)

– polostín, nevysychající půda

Pokud hledáte okrasnou travu do trvalkového záhonu nebo do květináče na terase, zkuste třeba dochan psárkovitý (*Pennisetum alopecuroides*). Často se mu říká také vousatec. Tento název si tato nenáročná tráva vysloužila díky květenství s dlouhými „vousy“. Vyhovuje mu světlé stanoviště s dobře propustnou půdou. Odrůdy dorůstají výšky od 30 do 150 centimetrů.

TIPY PRO VAŠI ZAHRADU

Dochan psárkovitý
'Hameln'

Jedna z nejoblíbenějších odrůd dochanu, kterou můžete pěstovat ve větší nádobě na terase i na zahradních záhonech. Je pro ni typický hustý a kompaktní růst, jemná květenství světlé barvy a výška do 0,8 m.

Dochan psárkovitý
'Red Head'

Mohutná, až 1,5 m vysoká odrůda s načervenalým květenstvím. Tato plně mrazuvzdorná tráva se hodí na záhony k terase nebo mezi vysoké trvalky, které doplní svou lehkou texturou. Ideální do vyšších pohledových clon.

Podzim bez dýní? ANI NÁHODOU!

Podzim je v mnoha ohledech jedinečný. Někdo si toto barevné období spojí s chryzantémami, jiný s teplým bylinkovým čajem. Jen málokdo si ho ale dokáže představit bez dýní. I letos pro vás připravujeme pestrobarevný výběr. Už víte, jakou dýni si přinesete domů?

Jen máloco je tak různorodé jako dýně. Nejde jen o barvy, velikost a tvar, ale také o přístup. Pro někoho je to nejkrásnější podzimní dekorace, jiný si tykve všech možných velikostí a tvarů užívá hlavně v kuchyni. Děti v nich ale chutnou zeleninu vidí jen málokdy, pro ně je to ten nejlepší předmět, který se díky barvám a šikovným rukám jako mávnutím kouzelného proutku promění v umělecké dílo. Necháme

na vás, jak se k těmto „baňatým“ krasavcům postavíte, rádi bychom vám je ale představili také jako kuchyňskou surovinu, která k podzimu logicky patří. V našich zahradnických centrech se můžete těšit nejen na halloweenskou klasiku, ale také na skvosty v podání odrůdy Hokkaido nebo třeba dýně muškátové. Jak se v nich vyznat a jak je nejlépe zpracovat?

DÝŇOVÁ PŘEHLÍDKA

Hokkaido

Nejoblíbenější dýně, ke které v kuchyni našli cestu i zarputilí odpůrci jedlých tykví. Dá se zapékat, plnit mletým masem, ale stejně tak se hodí na přípravu dýňové polévky. Tento dýňový poklad má k dobru jednu velkou výhodu. Ačkoliv se slupka zdá být velmi pevná, snadno se rozvaří i rozpeče.

Muškatová

Slupka této hluboce zvrásněné tykve je nejdříve tmavě zelená, postupně se ovšem přebarví do okrové. Můžete ji nakrájet a zapékat s masem, výborně poslouží pro přípravu jídel z jednoho hrnce. Předtím je ale dobré alespoň nahrubo oloupat pevnou slupku.

Špagetová

Díky soudečkovitému tvaru a jasné žluté slupce je od ostatních tykví velmi dobře rozeznatelná. Slupka je velmi pevná, ale to rozhodně nevádí, dýně se totiž peče i s ní. Název „špagetová“ není náhodný. Pokud dýni podélně rozpůlíte, pokapete olejem, posolíte a dáte na 20 minut do trouby, můžete se těšit na zeleninové špagety. Ty vytvoříte pomocí vidličky.

Máslová

V podstatě se jedná o odrůdu muškátové dýně, ale velmi často se považuje za samostatnou skupinu. Kdo ji jednou ochutnal, ten ji jistě zařadil do pravidelného podzimního jídelníčku. Z dýně má nejvýraznější ořechovou chuť. Poznáte ji podle hruškovitého tvaru a světlé slupky. Vynikne jako příloha k masu, při zapékání i ve formě zeleninového pyré. Ideální náhrada bramborové kaše.

Velkoplodá „halloweenská“

Rovnou si přiznejme, že ve většině případů tato dekorativní dýně skončí na terase nebo u vchodových dveří, ačkoliv i v kuchyni má své místo. Dá se nakládat do sladkého nálevu, ale stejně tak se z ní dá vyrobit slané nebo sladké pyré, sirup nebo výborné chutney.

EXKLUZIVNĚ
od Boudových
pro Florenium

Dýně Extra džem

Dýňový džem je díky opakovanému pasírování dokonale jemný. Podzimní chuť dýně je osvěžena pomerančovou a citrónovou šťávou a doplněna voňavým kořením.

Zelí na talíři

Hlávky zelí i v minulosti patřily k zažitému folkloru venkovských zahrad. Kdo se chtěl pořádně vyzbrojit vitamíny na zimu, tomu nesměla tato košťalovina chybět na záhonech.

Zelí už dávno neplatí jen za vyloženě podzimní zeleninu, pokud z něho chcete připravovat pokrmy už v létě, stačí se zaměřit na rané odrůdy. Ať se rozhodnete pro zelí dlouhodobě skladovatelné, kruhárenské nebo to, které je určené k okamžité spotřebě, jedno máte jisté. Nejlepší zásobárnu vitamínů máte na dosah ruky. A proč je zelí všeobecně vnímáno jako jeden z nejzdravějších druhů zeleniny? Tak třeba kvůli

bohaté zásobě vitamínu C, který se doslova vyznamená ve vaší imunitě i zdraví pokožky nebo vlasů. Stejně tak jsou v křupavých listech zastoupeny vitamíny skupiny B či vitamín K a E. Zástup pro zdraví prospěšných látek ještě doplňují minerály, hlavně pak vápník, hořčík, železo, zinek a draslík. Jakékoliv pochybnosti o této superpotravině odhodte za hlavu. U zelí jsou totiž prokázány také protizánětlivé účinky, takže vás posta-

ví na nohy i při podzimním nachlazení. A pokud na vaší zahradě zelné hlávky rostou každý rok, jistě není nutné zdůrazňovat, že jejich nakládání patří k zažitým tradicím. Proces mléčného kvašení z nakrouhaných listů vytvoří ještě o něco zdravější potravinu, která vám v chladné spíži vydrží po dlouhé měsíce.

Nakládané zelí

- 15 kg zelí
- 250 až 300 g soli
- 6 až 10 lžic kmínu
- 2 velké cibule

Každá rodina má svůj vlastní recept, který se liší poměry surovin i zastoupeným kořením. Nakládat ale můžete i s použitím naprosto základních surovin. Jak tedy na to?

Po odstranění vrchních listů a košťálu zelí nakrouhejte do větší nádoby, ve které ho spolu s ostatními surovinami důkladně pomícháte. Poté zelí začněte pěstovat do předem umytého a vypařeného soudku. Na pěstování si dávejte opravdu záležet. Postupně se ze zelí začne uvolňovat šťáva, kterou průběžně odebírejte do samostatné nádoby, rozhodně ji nevylévejte. Po udusání dolijte odebranou šťávou. Nakonec je zelí nutné zatížit talířem, který zajistíte například závažím. Vše musí být samozřejmě čisté. Sud uzavřete a k okraji víka nalijte přebytečnou vodu. Po týdnu zrání při teplotě okolo 20 °C přeneste sud do chladné spíže nebo sklepa. Průběžně kontrolujte vodu ve žlábků, nikdy by neměla úplně zmizet. Na kvašené zelí se můžete těšit už přibližně za měsíc.

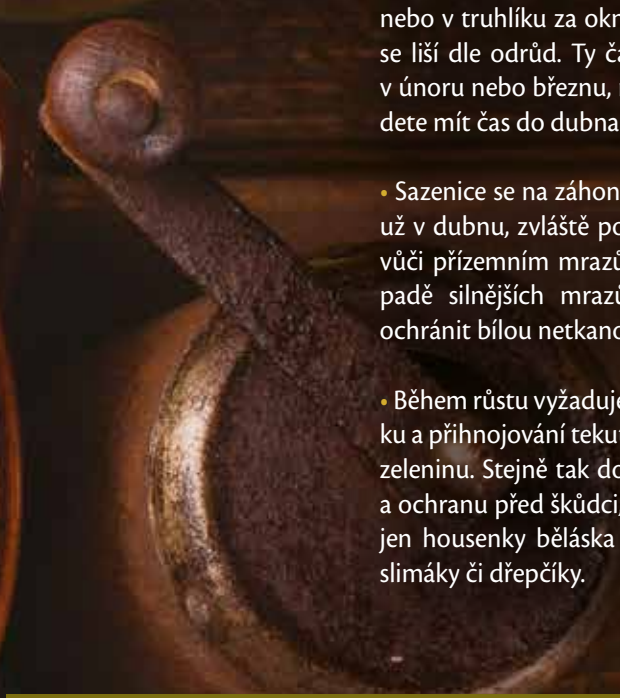
Zelí na zahradě

- Vyžaduje slunné místo s kvalitní hlinitou půdou. Půda by měla být na podzim vylepšená hnojem nebo do ní na jaře zapravte kvalitní kompost.

- Zelí se dá vysévat rovnou na záhon, pokud ale chcete mít sazenice pod kontrolou, vyplatí se předpěstování ve skleníku nebo v truhlíku za oknem. Doba výsevu se liší dle odrůd. Ty časnější se vysévají v únoru nebo březnu, na pozdní zelí budete mít čas do dubna.

- Sazenice se na záhon vysazují většinou už v dubnu, zvláště pozdní odrůdy jsou vůči přízemním mrazům odolné. V případě silnějších mrazů je vhodné zelí ochránit bílou netkanou textilií.

- Během růstu vyžaduje důkladnou zálivku a přihnojování tekutým hnojivem pro zeleninu. Stejně tak dohlédněte na pletí a ochranu před škůdci, zelí totiž láká nejen housenky běláška zelného, ale také slimáky či dřepčíky.

Tip pro nakládání zelí

Kameninové zeláky o objemu 5 l, 10 l a 15 l
Možnost dokoupení závaží na zelí.

A green rectangular box containing a photograph of a dark brown ceramic crock pot with a lid and two handles. Below the pot are two white, crescent-shaped weights. To the right of the image is the text 'Tip pro nakládání zelí' in a large, bold, sans-serif font. Below this, in a smaller font, is the text 'Kameninové zeláky o objemu 5 l, 10 l a 15 l' and 'Možnost dokoupení závaží na zelí.'

Pokojovky pro snadný start

Možná s pěstováním pokojovek teprve začínáte nebo na jejich údržbu nemáte tolik času. V obou případech bude dobré sáhnout po pokojových rostlinách, které označujeme jako „easy care“. Jsou neskutečně odolné, ale i tak dokáží váš domov proměnit v zelenou džungli.

Pokojovky s nízkými nároky na péči budou samozřejmě jasnou volbou i pro mladší pěstitele, kteří své pěstitelské zkušenosti musí teprve nasbírat. Pokud si zatím na náročnější pokojovky netroufáte nebo na ně jednoduše nemáte tolik času, sáhněte raději po nenáročném klasice. Když se trochu zamyslíte nad tím, co každého pěstitele při péči o pokojové rostliny za-

městnává nejvíce, je to zálivka. Pokojovky „easy care“ jsou ale vesměs nenáročné. Některé dokonce porostou mnohem lépe pěstiteli zapomnětlivému, který si na zálivku vzpomene mnohdy i po deseti dnech. Přesně v takovém případě vybírejte mezi pokojovými sukulenty. Dobrou volbou budou například tenury nebo nezníčitelný kulkas.

Manuál pro začínající pěstitele

Máme pro vás dobrou zprávu, pokojovky „easy care“ jsou jako stvořené pro začátečníky. Moc to v jejich případě nepřehánějte se zaléváním, vodu většinou vyžadují až ve chvíli, kdy vyschne horní vrstva substrátu. Vlhkost zkontrolujte prstem nebo vlhkoměrem. Moc často je nebudete muset ani hnojit, bohatě jim vystačí dávka tekutého hnojiva dvakrát do měsíce, a to během jara a léta. Požadavky na světlo se mohou druh od druhu mírně lišit, naprostá většina pokojovek se ale nejlépe vypořádá s rozptýleným světlem. A jak je to s přesazováním? Většinou ho potřebují až ve chvíli, kdy kořeny zcela vyplní květináč.

Naše zelená

5

Tenura, tchynin jazyk,

sanseviéra – *Sansevieria cylindrica*

Exoticky vyhlížející druh tenury snese stín i slunce, zalévejte raději méně než více, má ráda spíše sucho. Tento druh se pyšní kulovitými listy s „hadí“ kresbou.

Tenura, tchynin jazyk, sanseviéra

Sansevieria trifasciata

Klasika mezi pokojovkami se sukulenními listy. Snese extrémní nedostatek péče, slunce i stín. Odrůdy se světlejšími listy jsou na světlo o něco náročnější než tmavolisté odrůdy.

Dračinec – *Dracaena marginata*

Je dostupný v mnoha odrůdách s listy zelenými, načervenalými i světle panašovanými. Na péči je nenáročný, vyhovuje mu rozptýlené světlo a zálivka až ve chvíli, kdy substrát lehce vyschne.

Kulkas – *Zamioculcas zamiifolia*

Další pokojový matador, který snese stín i rozptýlené světlo. Na zálivce šetřete, pod substrátem si totiž kulkas ukrývá zásobárnu vody v podobě kulovitých hlíz, které mu pomohou přežít dlouhodobé sucho.

Lopatkovec – *Spathiphyllum*

Bílými květy se odvděčí i při minimu péče. Poroste na rozptýleném světle i v mírném stínu. Dopřejte mu mírně vlhký substrát, nenechte ho ovšem nikdy stát ve vodě.

VÍCE O KULKASU

S vřesy to zvládnete s grácií

Milovníci barev a neotřelých kombinací rostlin na terase s příchodem podzimu zajásají. Nastává totiž doba, kdy není nic zakázáno. A nekorunovaným králem mezi podzimními rostlinami není samozřejmě nikdo jiný než osvědčený vřes.

Najdete ho i ve volné přírodě, už v srpnu vytváří v borových lesích svěže růžové koberce, které se nedají přehlédnout. Ačkoliv jistě máte tendenci tento stálezelený keřík důkladně opečovávat, ve skutečnosti snese i sucho. Základem úspěchu ale bude kyselá půda, nejlépe pak čistá rašelina, kterou vřesu dopřejte na zahradě i v květináči za oknem.

A jak to má se světlem? Nejlépe se mu bude dařit na slunci i v polostínu. Pokud se z něj budete chtít těšit i v příštím roce, před zimou ho přesaďte třeba do vřesoviště nebo na okraj záhonu s jehličnany. Na jaře ho lehce sestříhnete plotovými nůžkami a přihnojte pomalu rozpustným hnojivem pro kyselomilné dřeviny. A pak už se jen těšte na podzimní záplavu květů.

Vřesová volenka

Když někdo řekne „high five“, nejspíš se každému vybaví plácnutí dlaněmi pokaždé, když se něco zadaří. Jenže jak už to tak u zahradníků bývá, ti ve všem vidí něco zcela jiného. Co takhle třeba pět krásných vřesů, které se liší barvou květů nebo celých výhonů? Pokud tedy nevíte, jakou odrůdu vřesu si vybrat, zvolte High Five® z kolekce Beauty Ladies. V jediné nádobě je pro vás připravený výběr pět různých odrůd v odstínech světle růžové, tmavě fialové, zářivě červené, sněhově bílé i intenzivní žluté barvy. Tyto vůči chorobám odolné vřesy vyniknou za oknem i na podzimně laděné terase. Potěší však ještě jednou výhodou, květy jim totiž nehnědnou, ale jen elegantně blednou. Z jejich krásy se tedy budete těšit mnohem déle. Placáka na to!

VÍCE O VŘESECH

Nejlepší sousedé

Vřes bude vypadat dobře ve společnosti všech podzimních rostlin. Svými květy ho doplní například macešky či tradiční chryzantémy. Chybu ale neuděláte ani okrasnými trávami. Na zahradě mu pak bude tím nejlepším společníkem vřesovec, který má rád stejně jako on kyselou půdu. V případě, že se rozhodnete vřes pěstovat jako hrnkovou rostlinu, určitě mu dopřejte tu správnou nádobu. Na terase i na okenním parapetu mu to bude slušet v poctivém, ručně vyrobeném hliněném květináči nebo v proutěném koši.

*Příběh
psaný láskou
k zahradě*

ZAHRADNICKÉ CENTRUM *Lisý*

VÍCE O LISÝCH

Pro spoustu z nás je dokonale vyladěná zahrada snem, za kterým se ženeme třeba i několik let. Každá velká věc však potřebuje nejen vytrvalost, ale také spoustu představivosti a jasný cíl. Jeden takový zahradní sen si splnila i rodina Lisých, která se rozhodla své plány přetavit do podoby zahradnického centra nedaleko Berouna.

Ačkoliv by se mohlo zdát, že se naše zahradnická centra zaměřují především na nabídku čistě zahradnického sortimentu, ve skutečnosti je to svět zážitků, osobního setkání na různých akcích i bohatá plejáda novinek, které rozšiřují rozhled každého milovníka zahradničení. Pokud chcete při nakupování načerpat inspiraci v obklopení květinových dekorací, určitě zamiřte do Popovic u Králova Dvora.

V zahradnickém centru Lisý to žije sedm dní v týdnu a 12 měsíců v roce.

Jak začal jejich zahradnický sen a co všechno je pro ně hnací silou?

Pokud navštívíte zahradnické centrum Lisých pravidelně, možná pro vás bude jen těžko představitelné, že na začátku tohoto velkolepého projektu byly o něco skromnější začátky. Někteří si je ale možná ještě živě vybavují, Marcela s Pavlem totiž své výpěstky jezdili nabízet na berounské trhy před třídvaceti lety. Postupem času jim bylo jasné, že to chce úplně jiný směr, tak přistoupili k odvážnému kroku své podnikání povýšit a odkoupit pozemek v ochranném pásmu železnice. Na začátku milénia byste tady moderní skleníky a budovy současného zahradnického centra hledali marně. Centrum v roce 2002 tvořil dřevěný zahradní domek se základním zahradnickým sortimentem a venkovní plochy s nabídkou dřevin a sezonních rostlin včetně sadby zeleniny a balkonových květin. Ani tak ale zakladatelé neusnuli na vavřínech a pro návštěvníky připravili zcela nový projekt, velké jezero s lávkou, které sem chodily obdivovat celé rodiny. Postupem času se ale zahradnické centrum proměnilo do podoby, kterou znáte dnes. Během let vznikly skleníky s širokou nabídkou pokojových rostlin, interiérových doplňků, potřeb pro aranžování květin nebo třeba s farmářskými produkty a dárky. V každém ročním období se tu pro zákazníky připravuje nová podívaná, při které načerpají inspiraci pro vlastní tvoření i pro to, jak uplatnit v interiéru

nebo na vlastní zahradě doplňky i zakoupené rostliny.

Spousta dobrých nápadů na vás čeká ale také na venkovních plochách. Kromě široké nabídky dřevin, drobného ovoce, ovocných stromů, trvalek a balkonových květin tu objevíte i zahradní altán obehnaný vodní hladinou. Ten dotváří celkovou atmosféru při pořádání různých rodinných akcí i při svatbách, které se tu konají.

Návštěva našich zahradnických center není

jen o nakupování. Je také o atmosféře, setkávání a o příjemných zážitcích.

Ani u Lisých tomu není jinak. Každý rok se tu s nimi můžete setkat například na Svatomartinských slavnostech, během Perníčkového víkendu nebo třeba na Adventní dílně. Pokud budete mít cestu kolem, určitě se dopředu zajímejte o plánované akce (www.facebook.com/ZahradaLisy), ať vám žádné neuniknou. Zážitek pro celou rodinu zaručen!

Rodina Lisých nezapře svou lásku k rostlinám, ty tu najdete doslova na každém kroku, a to nejen v podobě pokojových květin, ale také

Pro celou naši rodinu je nejdůležitější zákazníkům přinášet inspiraci a radost. Dárky v podobě kytic, zahradních rostlin, farmářských produktů nebo třeba interiérových doplňků můžete nadělit nejen sobě, ale také svým blízkým. Zákazníky rádi překvapujeme sezonní změnou výzdoby i tím, že pro ně připravujeme tematické víkendové akce, na kterých si užijí rodinnou atmosféru a načerpají inspiraci.

Eliška Korbová,
Zahrada Lisý, Králův Dvůr - Popovice

Láska ke květinám

Radost z pěstování a objevování

Originalita a umění překvapit

A KOLIK TVÁŘÍ
ZA ZAHRADNICKÝM
CENTREM STOJÍ?
ZAKLADATELÉ PAVEL
A MARCELA,
DCERA ELIŠKA A SYN
PAVEL.

bohatého sortimentu zahradních rostlin od stromů přes keře až po trvalky nebo třeba vodní rostliny. Při vstupu do zahradnického centra rozhodně nemůžete minout místní květinářství, ve kterém vám na přání připraví dárkové kytice pro každou příležitost, dušičkovou i vánoční výzdobu nebo kompletní svatební výzdobu.

A s čím ještě u Lisých můžete počítat? Určitě se spoustou zajímavých novinek, s osobním přístupem i ochotou poradit. Pěstitelé „objevovatelé“ ocení nabídku netradičních rostlin, které jen tak někde nenajdou. Rodina Lisých stále něco vymýšlí a tvoří, díky čemuž se zahradnické centrum sezonně proměňuje, abyste si jeho návštěvu užili pokaždé trochu jinak.

Podzimní „pamatováček“

Podzim s jarem by mohly klidně soutěžit o to, kdy je na zahradě více práce. Obě roční období jsou pro pěstitele tvrdým oříškem a zkouškou schopnosti plánovat. Podzimní „pamatováček“ je tu od toho, abyste na nic nezapomněli. Co vás tedy čeká a nemine?

Podzimní „šestka“

1.

Na podzim si udělejte náskok na jaro tím, že pořádně vyhnojíte sklizené záhony. Jestliže na nich plánujete pěstovat náročné plodiny jako brambory, rajčata, okurky nebo dýně, zarýpejte do půdy pořádnou dávku hnoje. Dobrým pomocníkem pro vás bude granulovaný hnůj, který vám usnadní aplikaci. V zahradnických centrech máte na výběr z hnoje kravského, slepičího i koňského.

2.

Pokud chcete, aby vám zahrada na jaře krásně rozkvetla, určitě si naplánujte výsadbu jarních cibulovin. Blíží se doba narcisů, tulipánů, sněženek, krokusů, bledulí, okrasných česneků i nenáročných ladoněk. A co je při výsadbě důležité? Hlavně hloubka jamky, ta by měla dosahovat přibližně trojnásobku výšky cibulky.

3.

Jen málokteré květiny dokážou kvést od podzimu až do plného jara, jenže macešky to skutečně dovedou. Tyto dvouletky se vysazují od září do listopadu. Své místo najdou v květinových záhonech na zahradě, v květináči na terase i v truhlíku za oknem.

4.

Při podzimním úklidu zahrady se vám nahromadí spousta materiálů, které by byla škoda nazvat odpadem. Posečenou travu, zeminu z truhlíků, zbytky škůdci nenapadené zeleniny i spadané listy nevyvážejte ze zahrady, můžete je v kompostéru proměnit na kompost, bez kterého se neobejde žádný zahradník. Pokud potřebujete jeho výrobu urychlit, promíchejte do kompostované hmoty urychlovač kompostování, proces přeměny se zkrátí až o polovinu doby.

5.

V zahradnických centrech myslíme i na pěstitele česneku. Ozimé odrůdy se dají sázet od konce října až do začátku prosince. Termín určete podle průběhu teplot, po výsadbě by už nemělo přijít teplé počasí. Dobrou volbou budou odrůdy Bjetin, Havran nebo třeba Havel. Jednotlivé stroužky namořte proti vlnovníku v přípravku Sulka. Pokud se chcete obejít bez moření, určitě je před výsadbou alespoň namořte do studené vody, nainstalujete v nich obranné mechanismy.

6.

Sklízejte, zavařujte a skladujte! V zahradnických centrech najdete pomocníky, kteří vám pomohou se sklízni, se zavařováním i výrobou ovocného vína. Pozdní odrůdy jablek a hrušek uskladněte v plastových bedýnkách a to ostatní zavařte do sklenic. Během zimy budou tyto poklady plné slunce doslova k nezaplacení.

Nezapomeňte!

Uklízet, nebo počkat na jaro? To je otázka, kterou si každý rok jistě také pokládáte. Určitě se vyplatí uklidit skleník a záhony od zbytků zeleniny, zbytečně by v nich přezimovaly zárodky chorob a škůdců.

Velkým tématem ale bývá také úklid spadaného listí. To určitě nechte ležet na důkladně udržovaném trávníku, uklízejte ho nejlépe každý den švédskými hráběmi, které trávník zároveň i provzdušní. Na některých místech ale listí můžete částečně nechat. Například v přírodní zahradě bude fungovat jako mulč na podrostových trvalkách.

VÍCE O VÝSADBĚ TULIPÁNŮ

Text: (red.); foto: Shutterstock, Agro CS, Nohel Garden, ZC s.r.o.

TIPY PRO PODZIMNÍ ZAHRADU

Granulovaný hnůj

Koňský, kravský nebo slepičí hnůj ve formě granulí pro vyhnojení půdy v užitkové i okrasné zahradě.

Koš skládací 56 l

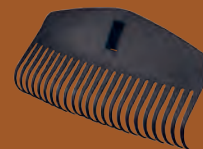
Lehký a snadno přenosný skládací koš na zahradní odpad. Lze ho složit do 8 cm vysokého balíku.

Hrábě švédské

Solid šíře 41,5 cm

Hrábě vhodné na hrabání listí i posečené trávy. Dobře se s nimi pracuje i na nerovném povrchu.

Kompostér Garden

61 x 61 x 83 cm
Praktický kompostér o objemu 300 l s velkými odvětrávacími otvory pro správnou cirkulaci vzduchu.

Urychlovač

kompostu 500 ml

Kapalný urychlovač při aplikaci jednou měsíčně a dodržení správných zásad kompostování zkrátí výrobu kompostu na dva až tři měsíce.

Přepravy a bedýnky pro vaši sklizeň

K dostání v různých variantách a provedení.

A kde si svou pokojovou krajinku s masožravkami užijete nejvíce? Určitě na exponovaném místě, na kterém budete mít o svých zelených svěřencích dobrý přehled. Ideální bude místo s rozptýleným světlem na pracovním stole nebo v obývacím pokoji. Nezapomeňte na pravidelnou závlivku, rašelina by nikdy neměla úplně vyschnout.

Krmit
jen občas!

Pokud s pokojovými rostlinami rádi experimentujete a ještě raději vytváříte osobité dekorace připomínající malebné krajinky, dejte zelenou vlhkomilným kapradinám a masožravkám. Z výšky na ně mohou dohlédnout epifytní tilandsie, které celou scénérii dokreslí svým netradičním vzhledem.

Pomůcky:

- Skleněná nádoba na výsadbu rostlin
- Zahradnická lopatka nebo lžíce

Materiály:

- Vlhkomilné pokojové rostliny, my jsme zvolili 1 ks kapradiny hnědovky křídlaté, 1 ks podrostovky listoklasé, z masožravek 1 ks láčkovky a dva kusy špirlice, na větvičky jsme připevnili 2 ks epifytních tilandsií
- Dekorativní kámen
- Suché větve
- Rašelina
- Keramzit
- Jemná mulčovací kůra

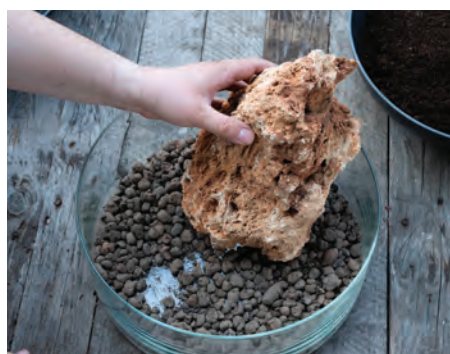
Také vás masožravky lákají hlavně kvůli tomu, že je budete moct krmit? Na překrmování ale zapomeňte, hmyzí svačina je pro tyto rostliny důležitá spíše v jejich domovině, kde rostou ve velmi chudé půdě.

1. Na pracovní plochu si připravte všechny rostliny, materiály pro výsadbu i pomůcky. Pokud k sobě chcete sesadit větší počet rostlin, nešetřete na velikosti skleněné nádoby.

2. Na dno nádoby rozložte alespoň dva centimetry drobného keramzitu, vytvoří drenáž, do které steče přebytečná voda z rašeliny.

3. Na drenážní vrstvu položte větší kámen, který v květinové dekoraci vytvoří zajímavý detail.

4. Drenáž začněte postupně zasypávat rašelinou. Do jemného materiálu upevněte také větvičky, které vytvoří základ pro zavěšení tilandsií.

5. Do rašeliny postupně vysadte zvolené kyselomilné rostliny. Vybírejte takové pokojovky, které mají podobné požadavky na půdu i stanoviště.

6. Na větve usadte tilandsie. Pokud je chcete zalévat opláchnutím ve vodě, volně je položte na postranní větvičky. Jestliže máte v plánu rosení, stačí je přichytit drátkem.

7. Nakonec dosypejte rašelinu, doplňte další kámen a povrch zeminy pokryjte jemnou mulčovací kůrou.

Domácí lékárna z vlastní zahrady

Každá rostlina je jedinečná. Některá se v plné kráse předvede, když rozkvetе, jiná vás možná zaujme hlavně na podzim, kdy se převlékne do divokých barevných odstínů. Jenže se najdou i takové, které kromě toho všeho ještě léčí. Vítejte ve světě léčivých dřevin.

Tyto dřeviny by se určitě daly bez nadsázky nazvat jako multifunkční. Kromě toho, že se velmi často považují za dřeviny okrasné, určitě je využijete i v kuchyni nebo jako přírodní léčivý prostředek. Možná vás ale překva-

píme i tím, jak jsou neskutečně nenáročné. Například oblíbená léčivka našich babiček bez černý nebo bohatá zásobárna vitamínu C v podobě rakytníku porostou i v kamenité a suché půdě. Ačkoliv jsou léčivé dřeviny

často považovány hlavně za rostliny do venkovských nebo přírodních zahrad, ve skutečnosti najdou místo prakticky kdekoli. Než se ale pro ně vydáte do zahradnických center, měli byste vědět, co je pro vás důležité. Budete si z jejich květů nebo plodů vyrábět léčivé čaje, nebo se raději pustíte do výroby sirupů a těch nejlepších zavařenin? Domácí lékárna může mít spoustu podob, jedno je ale jasné, každá zahrada si tyto zelené „nájemníky“ zaslouží.

Krásné i léčivé

Léčivé a užitečné, i tak se tyto dřeviny dají nazvat. Pro někoho mohou být i tak trochu všední, přece jenom některé z nich najdete i ve volné přírodě. Pro přírodní nebo venkovskou zahradu to ale bude dar ze zahradnického nebe.

Je neuvěřitelné, kolik léčivých dřevin máme propojených s vlastním dětstvím. Voňavou lípu s korunou plnou poletujících včel možná máte spojenou s chalupou u babičky. Voňavé květy bezu vás nejspíš rok co rok doprovázely při vašich toulkách v příro-

dě. Jeřabiny se zase staly hvězdou každé podzimní výzdoby nejen ve škole, ale i doma. Pokud si tyto vzpomínky chcete oživit, není nic snazšího než si tyto nenáročné matadory vysadit na vlastní zahradu a těšit se z toho, co vám během roku nadělí.

Léčivá „sedmička“

Rakytník řešetlákový – *Hippophae rhamnoides*

Trnitý keř s větvemi obalenými žlutými nebo oranžovými plody patří k nejcenějším zdrojům vitamínu C. Podporuje imunitu, působí na zdraví pokožky a vlasů, ale stejně tak je účinný v boji proti parazitům.

Jeřáb ptačí – *Sorbus aucuparia*

Na tomto až 15 metrů vysokém stromu nejvíce oceníte sytě oranžové plody. Vyrábějí se z nich kompoty, sirupy i džemy. Jsou močopudné a působí proti revmatu.

Lípa malolistá – *Tilia cordata*

Smetanově bílé květy nesmí v bylinné lékárnice rozhodně chybět. Působí podobně jako květy bezu, jsou tedy protizánětlivé, tlumí horečku a jsou silně potopudné. Sirupům a čajům dodávají medovou chuť.

Moruše černá – *Morus nigra*

Na zahradě můžete pěstovat i moruši bílou, plody moruše černé jsou ale chuťově výraznější. Léčí záněty, kašel, afy a podporují trávení.

Muchovník Lamarckův – *Amelanchier lamarckii*

Tmavě modré plody představují bohatý zdroj vitamínů a minerálů. Fungují jako prevence zažívacích obtíží i jako podpora imunity.

Bez černý – *Sambucus nigra*

Bílé květy výrazné vůně patří mezi klasiku české kuchyně i domácí lékárny. Sbírají se v plném květu, působí protizánětlivě, snižují horečku a podporují imunitu.

Temnoplodec černoplodý, aronie – *Aronia melanocarpa*

Tento silný antioxidant podporuje imunitu, snižuje vysoký krevní tlak i cholesterol. Má blahodárný vliv na srdce i cévy.

”

Podzim je ideálním obdobím pro výsadbu všech dřevin, určitě tedy nezapomeňte ani na léčivé stromy a keře. Vyberte jim slunné stanoviště s dobře propustnou půdou. Při výsadbě jim dopřejte kompost nebo zahradnický substrát. Po vysazení je několik týdnů zalévejte, aby rychle zakořenily.

Jan Koželuh, Zahradnické centrum Ferenčík, České Budějovice

”

TIPY PRO VAŠI BYLINKOVOU LÉKÁRNU

Smrkáček BIO 250 ml

Objeďte jedinečný sirup z mladých smrkových výhonků v BIO kvalitě. Přispívá k normální funkci dýchacího a imunitního systému. Je vhodný pro dospělé i děti od jednoho roku.

Lippa květ

Čaj z lipových květů je jako stvořený pro chvíle pohody. Můžete jej dochutit troškou medu nebo agávovým koncentrátem. Porcovaný i v sypané podobě.

Bylinná směs BIO Kuc-kuc

V této aromatické směsi najdete šalvěj, lipový květ, heřmánek a černý bez. Čaj se hodí pro chladné podzimní večery. Porcovaný i v sypané podobě.

ČajUm bylineum

Za skvělou bylinkovou chutí najdete sušenou meduňku, sléz, mátu okrouhlostou a mátu peprnou, dále pak jitrocel, květ měsíčku, yzop a okvětní plátky růží.

ČajUm ovoceum

Ovocný čaj s šípkem, rooibosem, hruškami, kdoulemlí, špetkou fenýklu a pomerančové kůry je skvělým tipem, jak posilnit tělo i ducha.

Sázejte stromy!

Výsadba stromů má samozřejmě i ekologickou podstatu, bez těchto zelených velikánů by život na Zemi ani nebyl možný. Jenže jsou důležité i pro jednotlivé zahrady, na kterých dělají pobyt mnohem příjemnějším. Na podzim se vám navíc otevírají nové možnosti. Kromě stromů kontejnerovaných se dají sázet i ty prostokořenné. Jaký je mezi nimi rozdíl a jak moc se liší způsob výsadby?

Stromy jsou pro každou zahradu základem stavebním kamenem, který prostoru dodá správné měřítko. Dokážou ale také ovlivnit proudění vzduchu, což je důležité hlavně při nárazových větrech, stejně tak snižují prašnost, zvyšují vlhkost vzduchu a také fungují jako zelený slunečník, což bude i do budoucna neocenitelná schopnost. Takže sázejte stromy! Jen

je potřeba se rozhodnout, jestli u vás na plné čáře zvítězí druhy okrasné, nebo ty ovocné. Jak už to tak v zahradnickém světě bývá, žádná rostlina nemá jen jednu tvář. I mezi stromy najdete takové, které potěší krásnými listy, květy i jedlými plody. Podzimní období je ovšem jedinečné tím, že budete mít na výběr ze dvou rozdílných typů výpěstků.

Sázíme prostokořenné stromy

✓ Podstatou těchto stromů je volný kořenový systém, většinou se s ním setkáte u ovocných stromů. Jejich dostupnost je omezena výhradně na jaro a podzim.

✓ Pokud se do výsadby nemůžete pustit stejný den, kdy jste si stromek koupili, bude nutné ho založit do vlhké půdy nebo písku. Ani tak na nic nečekejte a sázejte co nejdříve.

✓ Jamka by měla být přibližně o polovinu větší než průměr kořenového systému. Hloubka výsadby by měla být taková, aby místo roubování povrch zeminy převyšovalo přibližně o pět centimetrů.

✓ Původní zeminu promíchejte se zahradnickým substrátem nebo s kompostem, na dno jamky můžete dát tabletu Silva Tabs.

✓ Při zasypávání jamky zeminu průběžně hutněte, aby nevznikaly vzduchové kapsy.

✓ Nakonec ukotvěte ke dřevěnému kůlu a důkladně zalijte.

TIPY PRO VÝSADBU

Sázíme kontejnerované stromy

✓ Tento stromek je důkladně zapěstovaný v kontejneru, často se jedná o stromky původně prostokořenné, ale nemusí to být pravidlo.

✓ Jamka by měla být stejně jako u prostokořenných stromů o něco větší, aby se ke kořenům dostaly nové živiny ze substrátu a aby se okolní zemina dala pohodlně zhutnit.

✓ Hlídejte výšku výsadby, kontejnerovaný strom se nesmí utopit. Uсадte ho tak hluboko, aby se horní část balu pokryla jen slabou vrstvou substrátu.

✓ Před zasypáním zeminou kořenový bal narušte rýčem nebo rukou. Tento krok je důležitý pro prorůstání kořenů do okolní zeminy.

✓ Zasypávejte postupně a opět důkladně hutněte.

✓ Ani tady nezapomeňte na ukotvení ke kůlu. U menších stromků postačí jeden, u těch větších budou nutné dva. Nakonec důkladně zalijte.

CHCI URYCHLIT ZAKOŘENĚNÍ

U ovocných stromků je důležité zkrácení větví na pupen jdoucí ven. Zakořenění ale podpoří také kotvení ke kůlu, který zamezí pohybům kmínku ve větru.

Text (red.): foto: Shutterstock, Florenium, Nohel Garden

**Silva Tabs
Jehličnany 250 g**
Pomalu rozpustné hnojivo v tabletách s obsahem Ureaformu (pomalu rozpustný dusík), hořčíku a stopových prvků. Při výsadbě stačí přidat jednu tabletu na litr zeminy tak, aby se kořeny nedotýkaly hnojiva.

Silva Tabs Okrasné dřeviny 250 g
Hnojivo v tabletách bohaté na pomalu rozpustný dusík, hořčík a stopové prvky. Aplikace i použití stejné jako u Silva Tabs pro jehličnany.

Nůžky na silné větve
Nůžky s perfektně vybroušenou čepelí určené pro stříhání čerstvých větví do průměru 3,8 cm.

Nůžky na silné větve SmartFit
Dvoučepelové teleskopické nůžky s nastavitelnou délkou rukojetí pro stříhání větví do průměru 5 cm.

**Substrát Um
Zahrada**
Substrát vyrobený podle unikátní receptury mistrů zahrad. Obsahuje vysoký podíl živin a stopových prvků. Vhodný pro většinu zahradních rostlin.

Poklad v tvrdé skořápce

Když se mluví o jedlé zahradě, většinou si pod ní představíme záhony plné šťavnaté zeleniny, voňavé bylinky nebo ovoce všech možných druhů. Na jednu skupinu se ale velmi často zapomíná, přitom jádra ukrytá ve skořápce jsou bohatým zdroje minerálů a bílkovin. Vítejte ve světě skořápkovin!

Podzim je jako stvořený pro nové začátky. Ačkoliv může být i trochu hektický, určitě se vyplatí se v klidu projít zahradou a ujasnit si, jestli vám náhodou nechybí nějaké rostliny. Mohou jimi být třeba tradiční ovocné stromy jako jabloně, hrušně, třešně nebo třeba slivoně, pokud ale máte nějaké to místo navíc, určitě si vzpomeňte i na lísku obecnou (*Corylus avellana*), až 20 metrů vysoký ořešák královský (*Juglans regia*), dostupný v mnoha odrůdách, i opět populární mandloň obecnou (*Prunus dulcis*). Ačkoliv všechny

potřebují dostatek místa, i tak na ně nezapomínejte. Ořechy totiž mají tu výhodu, že se dají spolu se skořápkou skladovat klidně i několik měsíců. Vyloupaná jádra mají také úctyhodnou výdrž, a také se dají i zamrazit. Podzim navíc jejich výsadbě přeje. Dopřejte jim slunné místo s dobře propustnou půdou. Mandloň ocení zeminu bohatou na vápník, líska i ořešák jsou pak po všech stránkách nenáročné. Po výsadbě nezapomenejte důkladně zalít a upevnit ke kůlu, zvláště důležité to bude u větších výpěstků ořešáku a mandloně.

TIPY PRO VAŠI ZAHRADU

SubstrátUm Zahrada

Substrát vyrobený podle unikátní receptury mistrů zahrad. Obsahuje vysoký podíl živin a stopových prvků. Vhodný pro většinu zahradních rostlin.

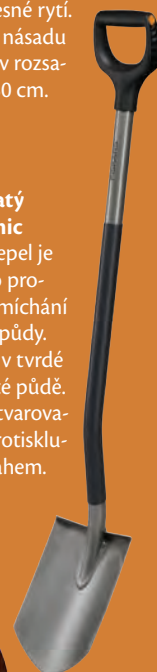

Rýč špičatý Xact s teleskopickou násadou

Vybavený měřicí stupnicí na čepeli usnadňující přesné rytí. Teleskopickou násadu lze prodloužit v rozsahu 111 až 130 cm.

Rýč špičatý Ergonomic

Naostřená čepel je vhodná pro provzdušňování, míchání či obracení půdy. Zvládne rytí i v tvrdé nebo kamenité půdě. Ergonomicky tvarovaná násada s protiskluzovým potahem.

Agro Zahradnický kompost

Přírodní materiál ke hnojení venkovních záhonů, skleníků a při výsadbě ovocných stromů.

Ideální termín

výsadby skořápkovin
nastává od září
do listopadu.

Oříškové království

Ořechy všech možných druhů nesmí chybět v žádné snídaňové cereální směsi, hrají důležitou roli při pečení sladkých moučníků i slaneého pečiva. Použít je ale můžete i při pečení masa, zeleniny, například dýní, nebo do polévek. A co všechno od těchto zázračných jader můžete očekávat?

Skořápkoviny měli v oblibě už naši předci. Ořešák považovali za naprostou nutnost, jeho energeticky vydatná jádra se používala nejen do svátečního pečiva, ale i do běžných moučníků. Podobně tomu bylo i u lískových oříšků. A jak to je s mandlemi? Ačkoliv je tento strom s bílými květy často vnímán jako novinka, ve skutečnosti rostl už v sadech našich předků. Teplejší klima ale přeje jeho pěstování i ve vyšší nadmořské výšce, což dříve nebylo možné. Pokud stále řešíte, pro jaké skořápkoviny se rozhodnout, možná vás přesvědčíme tím, co všechno jejich jádra obsahují. Ořechy se totiž hodí pro každého, kdo žije zdravě a hlídá si v potravinách zastoupené živiny.

LÍSKOVÉ OŘÍŠKY

Jejich jádra mohou být malá okolo jednoho centimetru nebo také pěkně rozměrná, záleží totiž na odrůdě, ze které oříšky sklízíte. Chutné jádro uschované v pevné skořápce si zamilujete pro jeho lehkou chuť. Ve 100 gramech vylouskaných jader na vás čeká 15 gramů bílkovin, ale stejně tak pořádná dávka vitamínu E, vitamíny skupiny B, hořčík, vápník a draslík.

VLAŠSKÉ OŘECHY

Z jediného stromu bez problémů sklídíte okolo 50 kilogramů jader ve skořápce. Vlašské ořechy sice obsahují hodně tuku, ale jsou také bohatým zdrojem bílkovin, vitamínu E, vitamínů skupiny B, hořčíku, zinku a mědi. Pokud jsme vás přesvědčili o nutnosti vysadit si na svou zahradu alespoň jeden ořešák, při výběru odrůdy se zajímejte, jestli se jedná o kamenáč, polopapírák, papírák nebo křapáč. Odrůdy se do těchto skupin dělí podle toho, jak snadno (nebo naopak těžko) vám půjde rozlousknout skořápka.

Také máte problém odolat chuti křupavých oříšků? Tato neřest je ale naštěstí dovolená, ořechy totiž obsahují celou řadu pro tělo prospěšných látek. Nechte se lákat produkty od Šufanu, oříškový zážitek zaručen!

Kateřina Smržová, Zahradnické centrum Brabec, Modřice

MANDLE

Chutná jádra mají mnohem nižší energetickou hodnotu než ořechy vlašské nebo lískové, často jsou tedy doporučována při různých typech stravování se zvláštním důrazem na zastoupení bílkovin. Ve 100 gramech mandlí jich bývá zastoupeno okolo 20 gramů, což už je opravdu hodně. Kromě bílkovin ale obsahují také vitamín E, hořčík a mangan.

TIPY PLNÉ OŘÍŠKŮ

Kešu pražené solené
Solené prvotřídní himalájskou solí umletou na jemný pudr.

Kešu-mandle pražené
Šetrně pražené španělské mandle a kešu z Vietnamu připraví dokonalý ořechový zážitek.

Mandle pražené solené
Prvotřídní španělské mandle solené himalájskou solí.

Kešu natural
Krémové, příjemně nasládlé a křupavé kešu v naturální podobě.

Kešu pražené
Kešu pražené při nižší teplotě potěší křupavostí a jemnou chutí.

Bez jahod to prostě nepůjde

Dají se pěstovat v závěsném koši na balkónu, ve velkém samozavlažovacím květináči na terase nebo na tradičním záhonu. Pokud se bez tohoto sladkého ovoce neobejde ani vaše zahrada, už na nic nečekejte. Nastává totiž ideální doba pro výsadbu.

Asi vás moc nepřekvapí, že jahody spolu s malinami a rybízem patří mezi nejoblíbenější drobné ovoce. V případě jahodníku si můžete prodloužit dobu sklizně tím, že si vysadíte hned několik odrůd. Velkoplodý jahodník se dělí na dvě základní skupiny, tedy na odrůdy jednou- i stáleplodící. Zatímco první skupina nadělí bohatou sklizeň během dvou nebo tří týdnů,

jahodník stáleplodící plodí od června až do podzimu. Aby to ale nebylo tak jednoduché, v zahradnických centrech pro vás připravujeme také odrůdy převislé. Ty se stanou hvězdou každé terasy nebo závěsného květináče na balkónu. Zahradnický dárek ověnčený sladkými plody nadělíte i nejmenším zahradníkům, jahodník měsíční bude plodit od června až do příchodu prvních mrazů.

Pěstitelské desatero

1. Pro jahody vyberte slunné místo, jahodník měsíční poroste dobře i v polostínu.
 2. Půda by měla být kyprá, dobře propustná pro vodu a bohatá na humus.
 3. Jahodník se doporučuje sázet například po bramborách nebo jiných plodinách, které vyžadují hnojení hnojem.
 4. Strukturu půdy vylepší přidavek speciálního substrátu pro jahody. Ne skutečně všestranným materiálem
 5. nejen pro pěstování jahod je kompost. Doplní živiny, u lehké půdy zvýší schopnost držet vodu, těžkou půdu zase oživí a odlehčí.
 6. Pokud jste se rozhodli jahodník pěstovat v nádobách, bude tím nejlepším řešením výsadba do substrátu pro jahody. Obsahuje totiž všechny důležité živiny a dobře drží vodu.
- Pěstování jahod si co nejvíce zjednodušte, toto drobné ovoce bude totiž vyžadovat častý dozor. Nejlepším pomocníkem je mulč, kterým

TIPY PRO VAŠI ZAHRADU

Netkaná textilie s výsekem 1,6 x 4,2 m

Zabraňuje prorůstání plevelů, zadržuje vlhkost vody v půdě a je opakovaně použitelná. S výseky pro 22 sazenic.

Dřevitá vlna 850 g

Vyrobena z čistě přírodního borového a smrkového dřeva, vhodná na mulčování jahod.

Dlouhodobé univerzální hnojivo 500 g

Zásobuje rostliny živinami po dobu šesti měsíců. Snadná aplikace před výsadbou i během vegetace.

Jaká odrůda

se v příštím roce začervená na vaší zahradě? Pokud ještě nevíte, přijďte si vybrat do našich zahradnických center.

pokryjete povrch záhonu. Dobrou volbou bude netkaná textilie, dřevitá vlna nebo sláma.

7. Mulč zabraňuje zaplevelení a příliš rychlému vysychání půdy, ale budete díky němu sklízet i mnohem čistší plody.

8. Po zakrytí záhonu mulčem se pusťte do výsadby. V zahradnických centrech na podzim seženete jahodník zapěstovaný v kontejnerech. Mezi jeho výhody patří například vysoká kvalita sazenic. Navíc nemusíte hlídat polohu listového srdéčka, které nesmí být nikdy utopené v půdě. Kontejnerované sazenice sázejte tak, abyste jejich bal přehrnuli jen tenkou vrstvou zeminy.

9. Vzdálenost jednotlivých rostlin záleží na mohutnosti odrůdy. U velkoplochého jahodníku bývá dostačující spon okolo 30 centimetrů, jahodníku měsíčnímu bude stačit vzdálenost 20 až 25 centimetrů.

10. Po výsadbě jahodový záhon důkladně zalévejte, do konce podzimu se rostlinky musí perfektně ujmout.

VÍCE O PĚSTOVÁNÍ JAHOD

V podzimní formě

Věděli jste, že čas, který teď investujete do údržby trávníku, se vám zúročí hlavně v příštím roce? Přesně tak, právě na podzim můžete ovlivnit třeba to, jak dobře se váš trávník vypořádá se zimou a jak rychle se zazelená na jaře.

Dokonale zapojený a sytě zelený trávník bez plevelů je vizitkou každé důkladně udržované zahrady. Každý, komu takový zelený koberec na zahradě roste, nám dá jistě za pravdu, že

je pro výsledek důležitá nejen péče během jara a léta, ale také na podzim, kdy se zahrada pomalu, ale jistě připravuje k zimnímu odpočinku. Co všechno vás bude čekat a co se nevyplatí odkládat?

Trávníkový „wellness“ v pěti krocích

1 Uklízejte

Perfektní trávník se bez úklidu neobejde. Dělejte ho průběžně a rozhodně ho neodkládejte. Zvláště důkladní buďte u nadílky spadlého listí, které na trávníku vytváří pro vzduch neprodyšnou vrstvu. Pravou rukou vám budou švédské hrábě s plastovým nástavcem, které trávník zároveň lehce provzdušní.

2 Vertikutujte

Švédské hrábě se vám ale budou hodit i při prořezu, který jistě znáte jako vertikutaci. Tu proveďte ve dvou na sebe kolmých směrech, přičemž po dokončení každé etapy z trávníku vyhrabejte uvolněnou plst'. Vertikutace dá sice trávníku poměrně zabrat, po přihnojení podzimním hnojivem a důkladné záливce se ale zase rychle dostane do kondice.

5 Hnojte

Nejdůležitějším krokem podzimní péče je však hnojení. Oproti jaru a létu je nutné do půdy dostat trochu jiný poměr živin. Na jaře je hlavní složkou hnojiva dusík, zatímco před zimou je nejdůležitějším prvkem draslík, který zpevňuje buněčná pletiva. Pokud nevíte, jaké hnojivo trávníku na podzim dopřát, zkuste třeba Podzimní trávníkové hnojivo od Agra.

3 Sekejte

Sekačku z ruky ještě chvíli nepouštějte, tento pomocník bude v práci pokračovat možná až do poloviny listopadu, kdy pokles teplot začne oznamovat příchod zimy. Při poslední seči nechte trávník o něco vyšší, než býváte zvyklí, mnohem lépe tak přežít holomrazy. A při jaké teplotě trávník vlastně přestává růst? Jakmile teplota trvale klesne pod 7 °C, máte jasno, že už sekačku můžete s čistým svědomím zazimovat.

VÍCE
O VERTIKUTACI

4 Zalévejte

Zalévat už sice nebudete tak často, pokud ale budou teploty překračovat 20 °C a bude panovat suché počasí, určitě trávníku vodu dopřejte. Zálivka bude důležitá také při podzimním hnojení.

TIPY PRO VÁŠ TRÁVNÍK

Agro Trávníkové podzimní hnojivo 5 kg

Trávníkové hnojivo pro podzimní hnojení s vysokým obsahem draslíku. Zvyšuje odolnost trávníku vůči nízkým teplotám. Zároveň zvyšuje jeho odolnost vůči napadení houbovými chorobami.

Nezvaní hosté stále v pohybu

Hraboši nás dokážou na zahradě i doma pořádně potrápit. Nejen že v trávniku dělají nory a cestičky, některé druhy si rády pochutnají na kořenech pěstovaných rostlin včetně zeleniny. Jak s nimi úspěšně bojovat?

JAK JE POZNAT

V první řadě je nutné určit, s jakým druhem hraboše máte tu čest. Hraboše polního usvědčí úzké nory a vydupané cestičky. O něco obtížnějším návštěvníkem zahrady je hryzec vodní, který se často zaměňuje s krtkem, ze svých nor totiž vyhrnuje půdu. Na zahradě vám budou vadit hlavně jeho široké chodby a poměrně rozlehlé vydupané cesty. V domácnosti, stodole nebo v ji-

ných drobných stavbách se pak setkáte ještě s myší domácí nebo s potkanem. Jejich výskyt odhalí trus nebo hnízdo z rozkousaného papíru, látek nebo jiných suchých materiálů.

JAK SE PROJEVUJÍ

Hraboši vám mohou na zahradě škodit přímo i nepřímo. V důsledně udržované zahradě budou na škodu vyhloubené tunely i vyšlapané cesty, ty

ale nemusí mít nutně negativní dopad na rostliny. Problém většinou nastává tehdy, když si hraboši začnou pochutnávat na kořenech okrasných dřevin nebo pěstované zeleniny. V tomto případě patří mezi nejaktivnějšího škůdce hryzec vodní.

PREVENCE

V případě hrabošů je prevence o něco složitější. Pomocť si můžete například plašičem, který mnohem lépe funguje ve vlhké půdě. Přemýšlejte ale nad tím, jakým směrem budete nezvané hosty odhánět, aby měli volnou, například zdi nerušenou únikovou cestu. Rostliny pak před okusem kořenů ochrání síť proti hrabošům.

Text: (red.), ZC s.r.o.; foto: Shutterstock, ZC s.r.o.

Účinnou obranou proti hryzci jsou voskované granule Norat ATG. Aplikují se na podzim, kdy dochází k přirozenému omezení dostupnosti potravy. Tento přípravek se aplikuje do aktivních nor. Aplikaci opakujte každý týden do té doby, dokud granule mizí. Proti hryzcům si můžete také pomoci ochrannou sítí, kterou ochráníte kořeny nově vysazených rostlin. Pokud v domácnosti nebo v jakékoliv budově zpozorujete myši či potkany, aplikujte podél stěn, kde se tyto hraboši přirozeně pohybují, staničky s návnadou Rodicum Extra nebo Rodicum Alpha.

TIPY PRO OCHRANU ZAHRADY

Protect Home Rodicum Alpha
Dvě přednaplněné deratizační stanice určené k hubení myši v uzavřených prostorech.

Protect Home Rodicum Extra
Měkká návnada pro hubení myši, potkanů a dalších hrabošů uvnitř budov či v jejich okolí. Návnadu je vhodné uložit do deratizačních staniček.

Norat ATG
Voskované granule určené pro hubení škodlivých hloďavců v uzavřených prostorech nebo v jejich blízkosti.

Ochranná síť proti krtkům
Síť s oky 17 x 17 mm. Dá se instalovat pod trávnik při jeho založení i při výsadbě rostlin.

NEROZUMĚLI JSTE NĚKTERÝM POJMŮM?

Antibakteriální účinek

Antibakteriální látky účinně likvidují bakterie. Mohou být obsaženy v kořeni, ovoci i zelenině.

Antioxidant

Jedná se o látky, které bojují s volnými radikály (vznikají v těle vlivem stárnutí organismu) a snižují jejich působení na lidský organismus. Velké množství antioxidantů obsahují různé druhy koření, ovoce i zeleniny. Mezi nejsilnější antioxidanty se řadí vitamín C a karotenoidy (ve velkém obsaženy v mrkvi, tykvích, paprikách a dalších plodinách s výrazným zbarvením).

Epifyt

Rostlina nekoření v půdě. Svými kořeny se přichycuje větví nebo kmenům stromů. Živiny přijímá z rosy či z deště a z látek v této vodě rozpuštěných.

Insekticid

Prostředek určený k likvidaci škodlivého hmyzu. Stejně jako u fungicidů se může jednat o prostředky kontaktní nebo systémové.

Kontejnovaná rostlina

Rostlina pěstovaná i následně nabízená k prodeji v květináči. Kořenový systém je plnohodnotně rozrostlý v kontejnerech různého objemu dle charakteru rostliny. Mezi kontejnervané rostliny mohou patřit letničky, dvouletky, trvalky, keře i stromy.

Květenství

Útvar složený z několika jednotlivých květů uspořádaných podle určitých pravidel. Podle tvaru a uspořádání jednotlivých květů se může jednat o hrozen, latu, klas, palici, jehnědu, okolík, hlávkou, úbor či chocholík.

Panašování

Znaky většinou bílé nebo žluté barvy na jehlicích nebo listech rostlin. Proces vzniklý šlechtěním nebo některými fyzikálními vlivy v přirozeném prostředí.

Prostokořenná rostlina

Její kořenový systém je volný, neroste v balu ani v kontejneru. Tyto sazenice bývají určeny pro rychlou výsadbu, aby nedošlo k zaschnutí nebo jinému poškození citlivých kořenů. Prostokořenné rostliny jsou dostupné brzy na jaře nebo naopak pozdě na podzim.

Prostředky biologické ochrany

Ekologicky šetrné přípravky, které udržují škodlivé organismy (škůdce) v rovnováze. Škodlivý organismus není většinou potlačen zcela, ale výrazně oslaben, aby neškodil na pěstovaných rostlinách. Organismy používané na potlačení škůdců (například parazitické vosičky a hlístice) se často označují pojmem bioagens.

Roubování

Metoda vegetativního množení rostlin, při kterém dochází ke spojení podnože (spodní část spolu s kořenem) a roubem (horní část rostliny včetně listů či jehlic). Používá se například u různých druhů zeleniny, ale také u ovocných či okrasných dřevin.

Superpotravina

Potravina s vysokým obsahem vitamínů a minerálních látek prospěšná lidskému zdraví. Za superpotravinu může být označena zelenina či ovoce nebo potravina z nich složená.

Více o naší skupině
www.florenium.cz

Teplice

Bakov
nad Jizerou

Líbeznice

Praha

Pardubice

Úvalno

Králův
Dvůr

Hlučín

České
Budějovice

Modřice

Florenium
Bohemium

Zahrada je náš svět, náš svět je Florenium.

AZ GARDEN
Staročernská 200
530 02 Pardubice
tel. 466 616 193
azgarden.cz

Zahradnické centrum Ferenčík
Generála Píky 729/2
370 01 České Budějovice
tel. 602 779 652
ferencik.cz

Zahradnictví Líbeznice
Mělnická 424
250 65 Líbeznice
tel. 283 981 844
zahradnictvilibeznice.cz

Chládek zahradnické centrum
Střešovická 458/47
162 00 Praha 6
tel. 235 351 032
zahradnictvi-chladek.cz

Zahrada Flora
Úvalno 350
793 91 Úvalno
tel. 554 625 166
zahradafloira.cz

Zahrada Lisý
Bohumila Hájka 221
267 01 Králův Dvůr
tel. 313 037 357
zahradalisy.cz

Zahradnické centrum Brabec
Chrlická 875
664 42 Modřice
tel. 547 215 066
brabeccz.cz

Zahradnictví Dvořák a syn
Stanová 1998
415 01 Teplice
tel. 417 539 930
dvorakasyn.cz

FLORA GARDEN
Boleslavská 1085
294 01 Bakov nad Jizerou
tel. 326 781 194
floracz.cz

Zahradnictví Novák Hlučín
Celní 1893/4a
748 01 Hlučín
tel. 595 041 140
zcnovak.cz

Podzim 2025. Vychází 5x ročně.
Vydává Florenium s.r.o., 162 00 Praha 6, Lužná 716/2. IČO 04682785.
Registrace MK ČR E19275. Vyšlo v Praze dne 16. 8. 2025.